

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

2016-03-13

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr N2016/00487/RS
Handläggare: Stefan Sedin

Remissyttrande Utkast till lagrådsremiss Upphandling av vissa kollektivtrafiktjänster

Svensk Kollektivtrafik Service AB (SvK) är servicebolag till Svensk Kollektivtrafik, som i sin tur är serviceorganisation för länstrafikbolag och regionala kollektivtrafikmyndigheter, vilka också är organisationens medlemmar. Årligen görs mer än 1,4 miljarder resor i våra medlemmars trafik, vilket motsvarar 96 % av landets busstrafik och 62 % av landets persontågstrafik.

Sammanfattning

SvK accepterar förslaget att reglera tilldelning av vissa kontrakt avseende kollektivtrafik genom hänvisning till vissa bestämmelser i lagen om upphandling av koncessioner. Vissa föreslagna bestämmelser bör dock ändras.

SvK tillstyrker förslagen beträffande direkttilldelning, med undantag för förslaget att inte tillåta direkttilldelning enligt artikel 5.4 i EU:s kollektivtrafikförordning enligt dess lydelse som avstyrks.

SvK tillstyrker förslaget rörande miljökrav vid upphandling av avtal om allmän trafik enligt EU:s kollektivtrafikförordning.

SvK ser inga skäl till att i svensk rätt föreskriva konkurrensutsättning i större utsträckning än vad EU-rätten föreskriver eller att inskränka de regionala kollektivtrafikmyndigheternas handlingsutrymme vid organiserandet av den regionala kollektivtrafiken.

Remissen

Nya regler:

I utkastet görs överväganden kring behovet av bestämmelser som reglerar förfarandet vid konkurrensutsättning enligt artikel 5.3 i EU:s kollektivtrafikförordning ("Förordningen"). Som skäl för reglering anförs att avsaknaden av en tydligare [nationell] reglering kan leda till osäkerhet om vad som gäller vid avtalstilldelning, vilket i sin tur kan leda till störningar på kollektivtrafikmarknaden. Det anförs också att det i olika sammanhang

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

framförts antaganden om att en av orsakerna till att tjänstekoncessioner endast används i begränsad utsträckning är just frånvaron av en uttrycklig reglering.

SvK har i remissvar på vad som i utkastet betecknas som upphandlingspromemorian och kollektivtrafikpromemorian avstyrkt de regleringar som då föreslogs. Vi är fortfarande inte övertygade om värdet av en reglering.

Det kan konstateras att nationell reglering endast är tillåten i den mån Förordningen tillåter nationell rätt att avvika från Förordningens bestämmelser (jämför skäl 27 i direktiv 2014/24/EU). Härefter ligger en osäkerhet och risk för normkonflikt vid nationell reglering. Den föreslagna regleringen gör det tydligare, även om den är tämligen komplicerad genom hänvisningen till vissa bestämmelser i den föreslagna lagen om upphandling av koncessioner och genom att vissa termer ska användas på annat sätt än i övrigt när det gäller kollektivtrafik. Att Sverige måste införa rättsmedel beträffande kontrakt på kollektivtrafikområdet råder det ingen tvekan om. Vid en sammanvägd bedömning accepterar förbundet förslaget att reglera tilldelning av vissa kontrakt avseende kollektivtrafik genom hänvisning till vissa bestämmelser i den föreslagna lagen om upphandling av koncessioner.

Vi anser dock att vissa bestämmelser bör ändras:

- I 4 a kap. 6 § i förslaget till lag om ändring i lagen om kollektivtrafik finns en generell hänvisning till 16 kap. i den föreslagna lagen om upphandling av koncessioner. Vi anser att hänvisningen måste justeras i förhållande till 16 kap. 6 §, 16 kap. 13 § och 16 kap. 20 §. I samtliga nyss nämnda bestämmelser finns rekvisitet "bestämmelse(rna) i denna lag", alltså bestämmelserna i den föreslagna lagen om upphandling av koncessioner. Så som förbundet läser det hela skulle det kunna ske rättelser, ogiltigförklaringar av avtal och utgå skadestånd på grund av brott mot bestämmelser i lagen om upphandling av koncessioner som enligt 4 a kap. 6 § i förslaget till lag om ändring i lagen om kollektivtrafik inte är tillämpliga på konkurrensutsättningen. Motsvarande problematik har beaktats i 4 a kap. 10-11 §§ i förslaget till lag om ändring i lagen om kollektivtrafik.
- Beträffande 4 a kap. 10 § andra stycket punkten 2 och 4 a kap. 11 § andra stycket punkten 2 i förslaget till lag om ändring i lagen om kollektivtrafik gör vi bedömningen att hänvisning ska ske till 16 kap. 13 § i dess helhet i den föreslagna lagen om upphandling av koncessioner och inte endast till denna bestämmelses första stycke. I annat fall uppstår samma problem som belysts ovan, eftersom 16 kap. 13 § andra stycket innehåller lydelsen "bestämmelse i denna lag".

SVENSK KOLLEKTIVTRAFIK

Direkttildelning:

SvK tillstyrker förslagen att behöriga myndigheter får tillhandahålla kollektivtrafik i egen regi eller direkttilldela avtal om allmän trafik till ett internt företag. Vi tillstyrker också förslaget att behöriga myndigheter får direkttilldela avtal om allmän trafik som rör järnvägstransporter. Det finns enligt oss ingen anledning att inskränka de regionala kollektivtrafikmyndigheternas organisations- och handlingsfrihet genom att i nationell rätt föreskriva konkurrensutsättning i större utsträckning än vad EU-rätten kräver.

Av samma skäl motsätter sig SvK en nationell inskränkning av artikel 5.4 i Förordningen. Regeringen anför att den anser att det i dagsläget inte har framkommit skäl för att tillåta direkttilldelning upp till de värden som anges i Förordningen. Vi menar att denna utgångspunkt är felaktig. Frågan borde istället vara vilka skäl det finns för att inskränka de regionala kollektivtrafikmyndigheternas handlingsfrihet genom att avvika från Förordningens bestämmelse. Vid gränsöverskridande trafik (exempelvis till Norge) är det av stor vikt att samma bestämmelser för tilldelning av trafik kan tillämpas på båda sidor av gränsen för att kollektivtrafikmyndigheten ska kunna bedriva en kostnadseffektiv gränsöverskridande trafik.

Vi har, på av regeringen anförda skäl, ingen erinran mot förslaget att möjligheten till direkttilldelning på grund av mindre värde inte ska omfatta kollektivtrafik på vatten.

Vi har ingen erinran mot förslagen att behöriga myndigheter ska besluta riktlinjer för användning av direkttilldelning av avtal om allmän trafik som avser avtal av mindre värde eller som rör järnvägstransporter. Detsamma gäller att miljöhänsyn och sociala hänsyn bör beaktas om upphandlingens art motiverar detta. Vi har heller ingen erinran mot att genomförandet av direkttilldelningar ska dokumenteras.

Överprövning och överklagande av beslut:

Vi har inga synpunkter i de delar som gäller överprövning och överklagande av beslut, förutom de lagtekniska frågor beträffande hänvisningarna till 16 kap. i den föreslagna lagen om upphandling av koncessioner som har redovisats ovan i avsnittet "Nya regler".

SVENSK KOLLEKTIVTRAFIK Service AB

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Stefan Sedin
VD